

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merilain, aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annetun lain 2 §:n ja merityösopimuslain 11 luvun 4 §:n muuttamisesta sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön eräiden yleissopimusten eräiden liitteiden muutosten hyväksymisestä ja laiksi sopimusmuutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi merilain, aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annetun lain 2 §:n ja merityösopimuslain 11 luvun 4 §:n muuttamisesta sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön eräiden yleissopimusten eräiden liitteiden muutosten hyväksymisestä ja laiksi sopimusmuutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 23/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 7/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt hallituksen esityksessä tarkoitetut yleissopimusten liitteisiin ja yleissopimusten pöytäkirjojen liitteisiin tehdyt muutokset.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merilain (674/1994) 18 luvun 5 §:n 4 momentti,
muutetaan 18 luvun 1—4 §, 5 §:n otsikko ja 3 momentti, 6 §:n 4 momentti sekä 8 ja 15 §, sellaisina kuin niistä ovat 18 luvun 6 §:n 4 momentti ja 8 § laissa 1688/2009 ja 15 § laissa 530/2011, sekä
lisätään 18 lukuun 15 §:n edelle uusi väliotsikko ja uusi 15 a §, lakiin uusi 22 a luku ja 23 lukuun uusi 3 § seuraavasti:

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

1 §

Velvollisuus pitää päiväkirjaa

Tässä laissa tarkoitettuja päiväkirjoja ovat laivapäiväkirja, konepäiväkirja, yhdistetty laiva- ja konepäiväkirja, ajopäiväkirja, kalastusaluksen päiväkirja ja radiopäiväkirja. Ajopäiväkirjaan ja radiopäiväkirjaan ei sovelleta 20 luvun rangaistussäännöksiä. Aluksella pidettävistä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen liittyvistä päiväkirjoista säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, on pidettävä laivapäiväkirjaa ja konepäiväkirjaa. Jos kansainvälisen liikenteen aluksen bruttovetoisuus on alle 500, voidaan erillisten laiva- ja konepäiväkirjojen sijasta pitää yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa. Kansainvälisen liikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 100, voidaan edellä mainittujen päiväkirjojen sijasta pitää ajopäiväkirjaa.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300, tai joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Jos aluksen satamien välinen matka kestää enintään 20 minuuttia, voidaan aluksessa pitää edellä mainittujen päiväkirjojen sijasta ajopäiväkirjaa. Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 mutta alle 300, on pidettävä vähintään ajopäiväkirjaa.

Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on pidettävä yhdistettyä laiva- ja konepäiväkirjaa tai erillisiä laiva- ja konepäiväkirjoja. Kalastusaluksessa, jonka pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä, on pidettävä kalastusaluksen päiväkirjaa.

Aluksessa, joka kansainvälisten sopimusten tai Liikenteen turvallisuusviraston antamien määräysten mukaan on varustettava radiolaitteilla, on pidettävä radiopäiväkirjaa.

2 §

Päiväkirjan muoto ja tietojen säilyttäminen

Päiväkirjaa pidetään Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymällä sähköisellä järjestelmällä tai manuaalisesti. Sähköiseen päiväkirjaan voidaan yhdistää aluksella pidettävä radio-, lasti-, öljy-, jäte- tai muu vastaava päiväkirja.

Päiväkirjaan merkittävien tietojen käsittelyssä on varmistettava tietojen saatavuus ja käytettävyys. Tietojen tulee säilyä eheinä ja muuttumattomina koko niiden säilytysajan. Sähköisen päiväkirjan säilyminen on varmistettava luotettavalla tavalla, jolla estetään päiväkirjaan merkittyjen tietojen häviäminen tai tuhoutuminen sähköhäiriön tai muun teknisen vian vuoksi.

Laivanisäntä vastaa päiväkirjan säilyttämisestä. Päiväkirjaan tehdyt merkinnät on säilytettävä vähintään kolme vuotta viimeisestä merkinnästä. Päiväkirjan liitteet on säilytettävä vähintään kolme vuotta laskettuna liitteen päivämäärästä. Jos päiväkirjaan merkityn tapahtuman johdosta on mainitussa ajassa pantu vireille oikeudenkäynti, päiväkirja on säilytettävä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Eduskunnan vastaus EV 50/2017 vp

Sähköisen päiväkirjan järjestelmän valmistajan on haettava järjestelmän hyväksymistä Liikenteen turvallisuusvirastolta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä sekä sähköisen päiväkirjan järjestelmän hyväksymisen edellytyksistä kansainvälisten yleissopimusten vaatimusten mukaisesti.

3 §

Päiväkirjan pitäminen

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa pidetään 1 §:ssä tarkoitettua päiväkirjaa. Päiväkirjaa pitää se laivaväkeen kuuluva henkilö, joka vastaa vahdinpidosta. Päiväkirjaa on pidettava aluksen työkielellä tai englanniksi.

Merkinnät päiväkirjaan on tehtävä aikajärjestyksessä vahtivuoroittain. Päiväkirjan pitäjän on varmistettava päiväkirjaan tekemänsä merkinnät hyväksynnällään. Aluksen päällikön on myös hyväksyttävä päiväkirjan merkinnät, lukuun ottamatta konepäiväkirjaa, jonka merkinnät hyväksyy aluksen konepäällikkö.

Päiväkirjaan tehtyä merkintää tai päiväkirjan liitettä ei saa poistaa eikä tehdä epäselväksi. Päiväkirjan pitäjän on korjattava tekemänsä virheelliset merkinnät päiväkirjan tai sen liitteen asianomaiseen kohtaan tehdyllä uudella merkinnällä tai lisäämällä oikea liite virheellisen liitteen yhteyteen. Päiväkirjaan tai sen liitteeseen tehdystä korjauksesta on käytävä ilmi korjauksen teko-aika, sisältö ja tekijä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjan pitämisestä sekä siihen tehtävistä merkinnöistä ja niiden hyväksymisestä.

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävä tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävä tiedot, joista voi olla hyötyä laivanisännälle, lastinomistajalle, vakuutuksenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävä koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävä kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävistä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävä tiedot kaikesta hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

Siltä osin kuin päiväkirjaan merkittäviin tietoihin sisältyy henkilötietoja, sovelletaan henkilötietolakea (523/1999).

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

Eduskunnan vastaus EV 50/2017 vp

5 §

Tietojen luovuttaminen

Päiväkirjasta voidaan antaa arkaluonteisia henkilötietoja vain asianomaisen henkilön suostumuksella tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi, puolustamiseksi tai ratkaisemiseksi.

6 §

Velvollisuus antaa meriselitys

Poikkeuksista velvollisuuteen antaa meriselitys eräissä tapauksissa säädetään 11 §:n 2 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa.

8 §

Kirjallinen ilmoitus meriselitystä varten

Aluksen päällikön on 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viipymättä toimitettava kirjallinen ilmoitus tapahtumasta meriselitystä varten Liikenteen turvallisuusvirastolle tai, jos alus on ulkomailla, lähimmälle 7 §:n 3 momentissa tarkoitettulle Suomen ulkomaan edustustolle.

Kirjallista ilmoitusta, joka koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, ei saa antaa vastapuolelle tiedoksi, ennen kuin tapahtuman johdosta annettava meriselitys on otettu oikeuden tai muun asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Suomen ulkomaan edustuston, joka on vastaanottanut tässä pykälässä tarkoitettun kirjallisen ilmoituksen, tulee, kun ilmoitusta ei enää tarvita, lähettää se viipymättä Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettusta kirjallisesta ilmoituksesta ja sen sisällöstä.

Onnettomuudesta ja vaaratilanteesta ilmoittaminen

15 §

Aluksen käytön yhteydessä tapahtuneesta onnettomuudesta ja vaaratilanteesta ilmoittaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Aluksen päällikön tai laivanisännän on viipymättä ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tietoonsa tulleista aluksen käytön yhteydessä tapahtuneista onnettomuuksista ja vaaratilanteista suomalaisella aluksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen salassa pitämisestä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:ssä.

Eduskunnan vastaus EV 50/2017 vp

Onnettomuuksista ja vaaratilanteista ilmoittamisesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalaissa (525/2011).

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä.

15 a §

Onnettomuutta tai vaaratilannetta koskevan tiedon käyttö

Viranomaisen ei saa ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin suunnittelemattoman tai tahattoman rikkomuksen johdosta, joka tulee viranomaisen tietoon ainoastaan siksi, että siitä on tehty ilmoitus 15 §:n nojalla, ellei kyse ole törkeänä huolimattomuutena pidettävästä velvollisuuksien laiminlyömisestä tai rikoslaissa (39/1889) rangaistavaksi säädetystä menettelystä.

Varustamo, laivanisäntä, aluksen päällikkö tai muu tässä laissa tarkoitettu toimija eivät saa kohdella syrjivästi palveluksessaan olevaa työntekijää tai muuta henkilöä, joka tekee ilmoituksen tiedossaan olevasta mahdollisesta vaaratilanteesta.

22 a luku

Tarkastus ja arviointi

1 §

Kansainvälisen merenkulkujärjestön suorittama tarkastus ja arviointi

Kansainvälisellä merenkulkujärjestöllä on oikeus arvioida ja tarkastaa, miten Suomi noudattaa ja panee täytäntöön merenkulun kansainväliset velvoitteet, jotka perustuvat merenkulkua koskeviin yleissopimuksiin ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön päätöslauselmiin. Tämän tehtävänsä suorittamiseksi, Kansainvälisellä merenkulkujärjestöllä on oikeus tehdä tarkastuksia kaikkiin valtion lainkäyttövaltaan kuuluviin paikkoihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa yhteistyöstä Suomen hallituksen sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön välillä sekä vastaa edellä mainittujen tarkastuskäyntien yleisestä järjestelystä Suomessa.

2 §

Euroopan komission ja Euroopan meriturvallisuusviraston suorittamat tarkastuskäynnit

Euroopan komissiolla ja Euroopan meriturvallisuusvirastolla on oikeus suorittaa tarkastuskäyntejä meriturvallisuusviraston hallintoneuvoston määrittelemän toimintapolitiikan mukaisesti ja arvioida Suomen viranomaisten toiminta Euroopan unionin meriturvallisuus-, meriympäristö- ja merenkulun turvatoimiasioita koskevan sääntelyn noudattamiseksi ja täytäntöön panemiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa Euroopan meriturvallisuusviraston suorittamien tarkastuskäyntien yleisestä järjestelystä Suomessa.

Eduskunnan vastaus EV 50/2017 vp

Turvallisuustutkintaa koskevien tarkastuskäyntien yleisestä järjestelystä Suomessa vastaa Onnettomuustutkintakeskus.

23 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimuksissa ja päätöslauselmissa tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 9 kohta, sellaisena kuin se on laissa 910/2011, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

merityösopimuslain 11 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 11 luvun 4 §:n 3 momentti seuraavasti:

11 luku

Laivatoimikunta

4 §

Laivatoimikunnan päätös ja käsittelystä laadittava pöytäkirja

Laivapäiväkirjaan tehdään merkintä laivatoimikunnan kokouksista ja niissä käsitellyistä asioista. Alkuperäinen laivatoimikunnan kokouksesta laadittu pöytäkirja säilytetään laivapäiväkirjan erillisenä liitteenä noudattaen, mitä merilain (674/1994) 18 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään laivapäiväkirjan liitteiden säilyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

Kansainvälisen merenkulkujärjestön eräiden yleissopimusten eräiden liitteiden muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuoden 1966 kansainvälisen lastiviivayleissopimuksen (SopS 52/1968) liitteeseen, vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteeseen ja kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyn yleissopimuksen (SopS 30/1977) liitteeseen Lontoossa 4 päivänä joulukuuta 2013 sekä ihmishengen turvalli-

Eduskunnan vastaus EV 50/2017 vp

suudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981) liitteeseen ja vuoden 1966 kansainväliseen lastiviivayleissopimukseen liittyvään vuoden 1988 pöytäkirjan (SopS 12/2000) liitteeseen Lontoossa 22 päivänä toukokuuta 2014 sekä alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvään vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) liitteisiin I, II, III, IV, V ja VI 4 päivänä huhtikuuta 2014 tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sopimusten muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 1.6.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri